

Rok 1952

31. 1. 1952 podle nových pokynů z okresu, byly **odstřiženy lístky** všem příslušníkům družstevních domácností, které byly v pracovním poměru mimo JZD (lístky na vejce, mléko, maso a máslo). Vyloučeným zemědělcům z JZD byly později zadrženy i šatenky.

684 obyvatel. Narodilo se 25 dětí a zemřelo 8 osob.

Krise v JZD přetrvávala, velcí zemědělci, kteří do JZD vstoupili, chtěli **družstvo opustit** a opět se izolovat od drobných zemědělců. Ženy těchto zemědělců náhle společně vstoupily do kanceláře MNV, měly vybrané mluvčí, ostatní tvořily mohutnou kulisu a pustily se do předsedy JZD Adolfa Němce, pokladníka JZD Rudolfa Matonohy a předsedy MNV Josefa Kumstáta s tím, že v JZD se ženy neuživí, jejich muži do JZD vstoupili s přinucením, ony tam nevstoupí, neožebračí své rodiny. Úředníci se měli co bránit. Slovní souboj byl nerozhodný. O průběhu ujednání podaly ženy mužům doma zprávu. Manželky dál vzdorovaly, nesouhlasily s odhadem dobytka a vůbec s převodem do JZD. Muži, pro klid v rodině, jak říkali, opět podlehlí manželkám. Ohlásili znovu výstup z JZD – z 36 podaných odhlášek bylo 22 vyhověno. Vyloučeným byl vrácen ze společných stájí i dobytek. Vyloučení se domluvili a prováděli jarní osev rovněž společně. Soukromý sektor v dodávkách pokulhával. Mnozí zemědělci prohlásili, že budou mléko plnit, až dostanou všechny potravinové lístky, jinak že mléko spotřebují ve svých domácnostech jako hlavní potravinu. Rovněž špatně plnili vejce, protože nosnic měli na počátku roku málo, původně jen pro svou potřebu.

Z důvodu, že v JZD byli i občané, kteří nebyli hlavním povoláním zemědělci, JZD plnilo svoje povinné dávky nedostatečně, proto některým členům JZD nebyly vydávány některé lístky na potraviny (mouku, maso, mléko a tuk) dostali lístky jen na cukr a mýdlo. Proto bylo rozhodnuto o **propuštění nezemědělců** a že členové JZD musí být jedině aktivní zemědělci, především ti, kteří do JZD vložili svoji půdu. Po vyloučení 22 družstevníků JZD ozdravělo a dodávky mléka a vajec dokonce překročilo.

JZD dostalo za **úkol naset koksagyž**. Je to rostlina trochu podobná pampelišce, z jejichž kořenů se těží látka, která má vlastnosti podobné jako kaučuk. Bohužel s pěstováním

nebyly žádné zkušenosti, a tak rostlinu zasetou 16. 4. 1952 na 20a za č. p. 44 nikdo nespatriil.

22. 9. 1952 přijel do našeho JZD stoj na úpravu polních cest. Mnohé dosud používané polní cesty vedly poměrně úzkými úvozy nebo měly příliš vyježděné hluboké koleje. **Buldozér** vše porovnal a upravil.

6. 7. 1952 byl v Městečku Trnávce **selský trh**. JZD Staré Město tam prodávalo kohouty. Dvakrát v tomto roce byla naše obec postižena nebezpečnou nakažlivou chorobou – **Slintavkou**. 1. 6. 1952 se vyskytla slintavka u 4 ks hovězího dobytka JZD. Ihned byla nařízena ONV v Moravské Třebové přísná hygienická opatření, aby se zamezilo rozšíření nemoci. Všude u vchodů do stájí bylo v krabici chlorové vápno, rovněž i stájové chodby byly posypány. 3. 6. 1952 přestaly chodit do školy děti od Dětrichova, přestalo se dodávat mléko z ulice, majitelé krav dodávali jen máslo. Od 4. 6. 1952 přestali chodit staroměstští žáci do Třebařova do školy. Chodili jen do Starého Města odpoledne. Přijížděli za nimi učitelé z Třebařova. Na 8. 6. 1952 byl plánován sokolský den a i ten byl odvolán. Choroba se bohudík nerozšířila a přísná hygienická a preventivní opatření byla počátkem července odvolána. 25. 12. 1952 byla opět zjištěna slintavka u 7 krav na ČSSS a u 2 vepřů u Bohumila Šmídy na č. p. 60. Byla ihned uzavřena hospoda a aby se předešlo eventuálnímu rozšíření nemoci, byla udělána hned řada bezpečnostních opatření. Byla uzavřena úplně silnice pro veškerý provoz kolem statku. Závora byla u Kubíčkových a na křižovatce silnic z východní strany statku. I tato nákaza se dále nerozšířila a byla utlumena.

14. 7. 1952 bylo započato se **sběrem námele**. Námel, tato důležitá farmaceutická droga, byla uměle pěstována na několika ha. Hon žita, kde se měl námel pěstovat, byl už zdaleka patrný, neboť se střídaly pásy žita zaseté jedním strojem s uličkami bez osevu širokými asi 1m. Až žito vymetalo klasy, přišli pracovníci JZD a klasy očkovali. Místo některých žitných zrn se začala tvořit zrna námele. Ten potom ženy a děti sbíraly a každý dostal zapláceno od zváženého množství. JZD ho v tomto roce dodalo 128 kg. Žito potom bylo mláceno zvlášť a všechno šlo na šrot.

Během žní byly stavěny **žňové hlídky**. Vykonávali je vždy po dvojicích všichni muži 16 – 70let v době 20:00 do půlnoci a od půlnoci do 4:00. Dále každou noc měl službu jeden člen požárního sboru u telefonu v kanceláři MNV. Ten mohl v kanceláři podřimovat. Nastoupení hlídek občas kontrolovali příslušníci veřejné bezpečnosti. Kdo se na hlídku nedostavil, byl volán MNV k zodpovědnosti.

V činnosti byl též **rozhlasový kroužek**, který denně informoval občany o stavu sklizně a výkupu obilovin.

Na vykopávání brambor se konaly **bramborové brigády**, na pomoc přijelo několik desítek Žižkovců.

Dále pak brigády na **sklizeň cukrovky**.

Celý podzim **páslo JZD krávy** z cihelny na lukách, aby se ušetřilo krmení na zimu.

Na zimu bývali **uvolňováni členové JZD** do továren v Moravské Třebové nebo na práci v lese. Ve smlouvě měli ale podmínku, že se musí vrátit do JZD nejpozději do 31. 3. následujícího roku.

Koncem roku 1952 mělo JZD celkovou výměru zemědělské půdy 611 ha z toho 521 orné. Mělo 81 členů. Soukromý sektor měl 53 závodů s celkovou výměrou zemědělské půdy 322 ha z toho 251 ha orné.

V roce 1952 byla vyhlášena **soutěž o nejlepší plnění hospodářských úkolů** mezi Starým Městem a Dětrichovem. Soutěž byla hodnocena čtvrtletně. Vyhrálo Staré Město.

2. 4. 1952 **přijeli pyrotechnici** a dělali nový průzkum příkopu u č. p. 113, ve kterém došlo v roce 1951 k výbuchu.

MNV rozhodlo o přestavbě sálu v hostinci U Kupsů na **kino**. Musela se postavit nová promítací kabina a vše řádně připravit k obnovení činnosti. Sál U Kupsů tím byl ztracen pro hraní divadel.

V listopadu 1952 byly zahájeny po celé republice **družstevní školy práce**. U nás se konaly vždy ve středu ve 14:00 v jedné třídě národní školy. Byly to přednášky k různým problémům zemědělství. Účast 20 – 35 osob.

Koncem roku **už žádný podnik nepracoval ve své režii**, ale byl zapojen zpravidla do JZD nebo do národního podniku v Moravské Třebové.

Vláda republiky vyhlásila k 1. 12. 1952 takzvaný „**Zimní čas**“. Hodiny v celé republice se posunuly toho dne o 1 hodinu zpět. Podle hodin se potom dříve rozednívalo. Opatření mělo uspořit spotřebu elektrické energie. Zimní čas byl až do 15. 3. 1953, a pak se hodiny opět posunuly.

V této době se používalo všeobecné **oslovení soudruhu, soudružko**, místo dosavadního pane, paní.

Předsedkyní ČSŽ v roce 1952 byla Marie Zemanová. Jako první úkol v roce 1952 byl zjistit u domácnosti, které mají 2 kmenové listy na potraviny, jestli se skutečně jedná o 2 samostatné domácnosti (tj. jestli samostatně vaří). Tímto opatřením se sledoval nárok na vydání uhelného listu. Uhlí byl stále nedostatek a lidospráva měla zajišťovat kontrolu správného přidělu. Nebyly to úkoly právě nejradostnější.

Kulturní události:

- 6. 1. 1952 Divadelní kroužek při JZD, za vedení Miloslava Svobody, sehrál **divadelní hru** Buky pod Polanou.
- 10. 2. 1952 TJ – **Společenský ples** v Sokolovně
- 24. 2. 1952 SDH – **Společenský ples** v sokolovně
- 25. 2. 1952 ostatková **zábava** u Kupsů
- 2. 3. 1952 Chodily po vesnici dvojice **agitátorů a zvaly na MDŽ**.
- 9. 3. 1952 Na **oslavách MDŽ** v sále U Kupsů bylo s ženami podepsáno asi 50 závazků, většinou na pomoc zemědělství. Kulturní vložku měli žáci ze školy. Účast 38 žen a 60 dětí.
- 14. 4. 1952 TJ – **Taneční zábava** kuželkářů v sokolovně

27. 4. 1952 Uskutečnila se v sále U Kupsů **přehlídka 5 souborů ČSM v tancích a zpěvu**. Přehlídku pořádala Okresní osvětová rada. Účast asi 70 lidí.
1. 5. 1952 Na **oslavě 1. máje** se jelo do Moravské Třebové. JZD vypravilo i pěkný alegorický vůz. Účast 150 osob.
7. 5. 1952 MNV – v sále U Kupsů se konala **slavnostní schůze MNV** spojená s oslavou 8. 5. 1952. Kulturní vložku měli žáci školy.
10. 5. 1952 Konal se **Běh vítězství** se startem a cílem před budovou MNV. Běželo se mírným tempem asi 1 km po ulicích Starého Města. Účast 31 běžců.
17. 8. 1952 Konal se **slavnostní svoz obilí** do Moravské Třebové. Naše JZD jelo se 4 vlečkami, na kterých bylo 170q pšenice. Na 100% dodávku nám chybělo ještě 80q. Vozy objely náměstí, místní rozhlas vesele vyhrával a každou chvíli se ozvala děkovaná slova, která platila družstevníkům z okolí Moravské Třebové, kteří přiváželi své dodávky. Naše JZD splnilo svoje dodávky obilí na 100% už 18. 8. 1952.
6. 9. 1952 JZD – **Dožínky** – vařilo se a peklo v nově upravené kuchyni na č. p. 5, JZD upravilo kuchyň v úmyslu, že se zde bude vyvažovat příslušníkům družstevních rodin v době polních prací. Večer byla zábava.
21. 9. 1952 **Letecký den spojený s družstevním dnem**. Celé dopoledne byli voženi zájemci z řad občanů několika letadly na vyhlídkové lety. Odpoledne byl předveden četným divákům hodnotný sportovní letecký program. U sokolovny se konal od ranních hodin družstevní Jarmark, kde si mohli zájemci nakoupit různé průmyslové a textilní zboží v několika stáncích. Rovněž byly u sokolovny kolotoče a večer se konala taneční zábava.
25. 9. 1952 V sále U Kupsů byla **přednáška o novém národním pojištění**. Účast 20 osob.
26. 9. 1952 V sále U Kupsů se konala **beseda ke Dni československé armády**. Přednášku pořádala místní odbočka SČSP. Účast 15 osob.
11. 10. 1952 Předseda a matrikář ze Starého Města se zúčastnili v obřadní síni MNV v Jevíčku „**Vzorné svatby**“.
9. 11. 1951 **Oslava 35. výročí VŘSR**. Kulturní vložku zajistily děti ze Starého Města. Vlajková výzdoba byla od 6. – 9. 11. 1952
12. 11. 1952 Konala se ve škole zdravotnická přednáška a bylo promítnuto několik zdravotních filmů.

23. 11. 1952 SDH – **Kateřinská zábava** v sokolovně